

Integrations- och jämställdhetsdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande avseende betänkandet *Sverige för nyanlända* (SOU 2010:16)

Inledning

SKR består av 28 medlemskyrkor och en kyrka som har observatörsstatus. Dessa 29 kyrkor representerar tillsammans näst intill alla kristna kyrkor och samfund i Sverige.

Med grund i kristen tro är kyrkorna i Sverige, liksom runt om i världen, engagerade i flykting- och invandringsfrågor på olika sätt. Detta kommer framförallt i uttryck genom stöd till människor som söker sig till kyrkor. Det kan handla om behov av ett socialt sammanhang, samtal, juridisk rådgivning, ekonomiskt stöd, en fristad från förföljelse och uppsökande verksamhet. Kyrkorna i Sverige har stora kontaktytor med människor som invandrat till Sverige. Flera av samfunden i Sveriges Kristna Råd har kommit till Sverige tack vare invandring.

Kyrkorna i SKR vill samverka med andra samhällsaktörer för ett välkomnande och inkluderande samhälle där människors rättigheter och värdighet värnas. Vi har med intresse tagit del av betänkandet "Sverige för nyanlända – värden, välfärdsstat, vardagsliv".

Sveriges Kristna Råd delar utredningens uppfattning att det är viktigt att alla människor som bor i Sverige har goda möjligheter att forma sitt liv och delta i forandet av det svenska samhället. Vi ställer oss därför bakom betänkandets förslag att erbjuda människor som nyligen kommit till Sverige en professionell, relevant och kostnadsfri samhällsorientering på

respektive modersmål. Vi ställer oss även bakom förslaget i SOU 2010:37 att denna samhällsorientering ska erbjudas till alla nyanlända. Vi ser det också som mycket viktigt att samhällsorienteringen inte kopplas till ett prov som kan bana väg för ett medborgarskapstest.

Olika erfarenheter i bagaget

Vi kan inte nog understryka vikten av att samhällsorienteringen byggs upp på ett interaktivt sätt, med en medvetenhet om heterogeniteten i gruppen "nyanlända" och att många av de människor som genomgår samhällsorienteringen har större kunskaper om exempelvis demokrati och mänskliga rättigheter än den som undervisar.

När vi talar om gruppen "nyanlända" är det också viktigt att minnas att många i denna grupp redan har befunnits sig i Sverige under flera år. För många blir asylprocessen en smärtsam och utdragen process där man upplever sig misstrodd och ifrågasatt. Det är viktigt att samhällsorienteringen kan relatera till negativa erfarenheter av svenskt myndighetsutövande när man beskriver det svenska samhället. Detta gäller även erfarenheter av etnisk diskriminering på arbets- och bostadsmarknaden, som begränsar många invandrades möjligheter i samhället och bidrar till ohälsa.

Relevant innehåll

Sverige Kristna Råd delar betänkandets förslag att bygga upp samhällsorienteringen kring begreppen värden, välfärdsstat och vardagsliv. Vi vill dock understryka vikten av att det inte blir ett perspektiv av "vi och dom" i samhällsorienteringen, "så gör vi i Sverige, så tänker vi i Sverige" o.s.v. Gruppen "svenskar" består av en mängd olika kulturer och förhållningssätt. En pingstvän kanske inte alltid delar majoritetssamhällets syn på alkohol, för att ta ett exempel. Romers erfarenheter av folkhemmet ser annorlunda ut. Skillnader mellan stad och landsbygd, mellan olika generationer, mellan olika samhällsklasser, kvinnors och mäns olika erfarenheter, närvaron av historiska minoriteter o.s.v. är viktigt för att spegla att Sverige var mångkulturellt långt före begreppet myntades.

Det vore bra att också ge utrymme åt frivilligorganisationer på orten att presentera sig själva (t.ex. i avsnittet om "lokalkunskap") och att samhällsorienteringen involverar många olika aktörer och därigenom möjliggör nya kontaktytor, även genom studiebesök.

Professionell pedagogik

Sveriges Kristna Råd delar betänkandets förslag att inrätta en behörighetsgivande kurs på högskolenivå för dem som kommer att ansvara för samhällsorienteringen. Betänkandet nämner de pedagogiska utmaningar som finns när det gäller att få till stånd bra samtal kring

värderingsfrågor. Vi vill gärna rekommendera användandet av interaktiva metoder som t.ex. de som utvecklats inom "Mångfald och Dialog" (www.mod.nu). Det finns också goda erfarenheter från Europarådets utbildningsmaterial, t.ex. *Compass* och *Domino* (se www.coe.int/compass). De har tagits fram för unga vuxna men är pedagogiska verktyg som med vissa justeringar fungerar väl även i andra åldersgrupper.

Detta remissvar har tagits fram av Sveriges Kristna Råds arbetsgrupp för migration och integration. Direktorn för ekumenisk diakoni/kyrka och samhälle Lennart Molin har varit kansliets ansvarige för detta.

För Sveriges Kristna Råd

Cristina Grenholm
vice ordförande i arbetsutskottet

Sven-Bernhard Fast
generalsekreterare